

Sprawozdanie z działalności Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego za okres 01.01.2018 – 31.12.2018

1. FUNDACJA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Adres siedziby: ul. M. Kopernika 17, 00-359 Warszawa

Data wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym: 15.04.2008

KRS: 0000303048

REGON: 141382050

Członkowie Zarządu: Prezes – Pan Jacek Królikowski

2. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ, OPIS GŁÓWNYCH ZDARZEŃ:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) pomaga mieszkańcom małych miejscowości korzystać z możliwości nowych technologii. W efekcie mają oni dostęp do praktycznej wiedzy. Uczą się rozwiązywać konkretne problemy swoich społeczności i realizować ich aspiracje. Twórczo poszukują nowych pomysłów i wspólnie je realizują. Fundacja dociera do swoich odbiorców poprzez biblioteki i organizacje pozarządowe. Jej pierwszym zadaniem była realizacja ogólnopolskiego [Programu Rozwoju Bibliotek](#) – przedsięwzięcia Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (PAFW), które w latach 2009-2015 było wspierane przez Fundację Billa i Melindy Gatesów. Dzięki Programowi tysiące bibliotek publicznych w małych miejscowościach pełni rolę lokalnych centrów aktywności, gdzie mieszkańcy spędzają czas, rozwijają zainteresowania, zdobywają nowe umiejętności i wspólnie działają. FRSI prowadzi także inne projekty wspierające rozwój lokalny z wykorzystaniem nowych technologii, m.in. [Sektor 3.0. Nowe technologie lokalnie](#), [Link do przyszłości](#), [Mobolab – roboty i tablety w Twojej szkole](#), [e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści](#) czy [Misja: programowanie – podregion ciechanowski](#). Więcej informacji: <http://frsi.org.pl>.

Rok 2018 był jedenastym rokiem działalności FRSI. Na dzień 31.12.2018 Fundacja zatrudniała 19 osób (o trzy osoby więcej w porównaniu z rokiem poprzednim według stanu na koniec grudnia 2017 r.). Firma Perfectum-Audit Doradcy Finansowo-Księgowi Sp. z o. o. kontynuowała obsługę księgowości i spraw kadrowo-płacowych Fundacji, natomiast radca prawny Pani Ewa Marciniak-Mikulewicz kontynuowała prowadzenie spraw prawnych Fundacji.

W 2018 r. odbyły się trzy posiedzenia Rady Fundacji. Rada udzieliła absolutorium z wykonania obowiązków przez Zarząd za rok 2017 oraz dokonała wyborów Członków Rady na kolejną trzyletnią kadencję w składzie: Pan Jerzy Koźmiński (Przewodniczący Rady), Pan Maciej Graniecki, Pan Jacek Michałowski, Pan Tomasz Pasikowski i Pan Tomasz Sielicki. Ponadto Członkowie Rady zatwierdzili sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Fundacji za rok 2017, przyjęli roczny plan działania i plan finansowy na rok 2018, a także dokonali wyboru audytora do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za rok 2017.

„Dimpact” /Digital Impact/ sp. z o.o., powołana przez Fundację 2.03.2016 r. kontynuowała działalność w 2018 r. Powołanie spółki ma dwa długofalowe cele: finansowy (pozyskiwanie dodatkowego kapitału na rozwój FRIS) oraz pozafinansowy (eksploracja nowych obszarów działań, dostęp do nowych zasobów, badanie rynkowego potencjału wybranych produktów/działania FRIS). Największe przedsięwzięcia realizowane przez Dimpact w 2018 r. to:

- budowa platformy online i programu szkoleń z zakresu finansów dla osób w trudnej sytuacji na rynku pracy, m.in. studentów z kierunków zagrożonych bezrobociem, umożliwiających podjęcie pracy w dynamicznie rozwijającym się sektorze usług dla biznesu (BPO/SSC), realizowana przy wsparciu z grantu inkubatora przedsiębiorstw społecznych NESsT (umowa z 30.06.2017 r.) i zapewnieniu wkładu własnego przez FRIS,
- realizacja kontraktu na wyposażenie w meble i sprzęt multimedialny wyremontowanego budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Przasnyszu we współpracy z duńską firmą Lammhults Bibliotekdesign.

Ponadto realizowane były szkolenia i webinaria, kontynuowano sprzedaż robotów edukacyjnych Photon. Spółka obsłużyła również dostawę tabletek, robotów edukacyjnych i zestawów Scottie Go! na potrzeby FRIS. Więcej informacji: <http://dimpact.pl/>.

Najważniejsze działania podjęte przez FRIS w 2018 r.

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

program
rozwoju
bibliotek

Po zakończeniu, w marcu 2015 r., zasadniczej fazy Programu Rozwoju Bibliotek (PRB) wspieranej przez Fundację Gatesów, zgodnie z pierwotnymi założeniami, FRIS kontynuuje wybrane działania wspierające trwałość efektów programu, będące elementem wypracowanej wspólnie z PAFW i Fundacją Gatesów strategią trwałości PRB. Główne założenia strategii to wspieranie wykorzystania nowych technologii w ofercie bibliotek oraz ich funkcjonowaniu, wzmacnianie potencjału zespołów bibliotekarzy poprzez sieciowanie bibliotekarzy oraz zapewnianie im dostępu do nowatorskich i nieszablonych inicjatyw prowadzonych przez biblioteki, a także rozwijanie umiejętności rzeczniczych pracowników bibliotek czy wspieranie współpracy bibliotek z lokalnym środowiskiem. Środki na te działania pochodzą przede wszystkim od Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Zasadnicza faza Programu składała się z czterech komponentów: (i) wyposażenia bibliotek w sprzęt informatyczny; (ii) szkoleń dla bibliotekarzy; (iii) wzmacniania instytucji środowiska bibliotecznego; (iv) promocji bibliotek. Programem zostało objętych łącznie 3.808 placówek bibliotecznych (bibliotek gminnych wraz z filiami) z 1.256 gmin wiejskich i małych miast z całej Polski, co stanowi blisko 60% placówek bibliotecznych położonych na tych obszarach. Nabór bibliotek został przeprowadzony w formie ogólnopolskiego konkursu zgłoszeń w trzech rundach: w 2009 r. (610 bibliotek gminnych, ponad 1 800 placówek), w 2011 r. (498 bibliotek, niemal 1 500 placówek) i w 2013 r. (149 bibliotek gminnych, ponad 480 placówek). Łączny budżet zasadniczej fazy Programu wspieranego przez Fundację Gatesów wynosił ok. 33,2 mln USD. Archiwum działań zasadniczej fazy Programu znajduje się na stronie: <http://programrozwojubibliotek.org/>, natomiast jego podsumowanie - publikacja ["Biblioteka! Więcej niż myślisz. Sześć lat Programu Rozwoju Bibliotek"](#). Polecamy także lekturę raportu pt. ["Do czego służą biblioteki?"](#) z badania wpływu Programu na użytkowników bibliotek.

Poniżej przedstawiamy działania zrealizowane w ramach PRB w 2018 r.:

- >> FRSI kontynuuje wspieranie **sieci aktywnych i gotowych do dzielenia się wiedzą bibliotekarzy i osób współpracujących z bibliotekami** w ramach **sieci LABiB**, utworzonej w 2012 r. LABiB jest programem liderским opartym na cyklicznych spotkaniach warsztatowych i działaniach podejmowanych przez jego uczestników na rzecz środowiska bibliotecznego. W programie uczestniczy obecnie 35 osób. Jego częścią jest portal www.labib.pl - licząca ok. 3 tysiące zarejestrowanych użytkowników platforma dobrych praktyk. Na portalu zamieszczono dotychczas blisko 1.600 inspiracji projektowych i artykułów, z których mogą skorzystać bibliotekarze (inspiracje to gotowe scenariusze działań do przeprowadzenia np. w bibliotece). Ponadto na portalu działa 7 forów branżowy wśród bibliotekarzy realizujących podobne projekty.

W 2018 r. m.in.

- był realizowany projekt „Praktyka dla praktyka” (3 edycja) wymyślony i zainicjowany przez członków sieci LABiB. Był to projekt wymiany pracowników bibliotek i wykorzystujący metodologię *jobshadowing*, w ramach której odbyło się 14 wymian. Program otrzymał dofinansowanie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Relacje z wymian międzybibliotecznych można przeczytać na stronie projektu: <http://praktykadlapraktyka.pl/>.
- Tzw. Ambasadorowie LABiB (bibliotekarze posiadający specjalistyczną wiedzę i doświadczenie) przeprowadzili 29 warsztatów dla bibliotek będących laureatami konkursu „Re-animuj się”, w których wzięli udział zarówno bibliotekarze jak i użytkownicy bibliotek. Relacja z warsztatów dostępna jest pod linkiem: <https://biteable.com/watch/re-animuj-si-warsztaty-w-bibliotekach-w-cae-2118653/>.
- Odbyło 5 BiblioLAB-ów, lokalnych spotkań przygotowywanych przez LABiB dla bibliotekarzy z danego regionu (Szczecin, Gorlice, Piaseczno, Lublin, Koźmin Wlkp.) - wszystkie wydarzenia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem i zgromadziły ok 500 osób ([programy wydarzeń](#)).

W 2018 r. zostało również powołane do życia Stowarzyszenie LABiB, które jest kolejnym krokiem do profesjonalizacji działań i usamodzielnienia grupy LABiB. Stowarzyszenie zamierza kontynuować i rozwijać projekty rozpoczęte w latach ubiegłych.

- >> **IX Kongres Bibliotek** został zorganizowany 15-16.11.2018 r. w Fabryce Sztuki w Łodzi. Tematyka Kongresu pod hasłem „Brawo My! Brawo Wy!” i została poświęcona wspólnotowym aspektom działania bibliotek, budowaniu poczucia współodpowiedzialności i wspieraniu aktywności obywatelskiej. Pierwszego dnia Kongresu odbyło się 10 warsztatów (m.in. myślenie krytyczne, rozmowy przy wspólnym stole, praca z grupami wielonarodowymi, osobami osadzonymi, joga w bibliotece), 6 prezentacji dobrych praktyk związanych z wykorzystywaniem w bibliotece rozwiązań nowotechnologicznych (programowania, e-learningu, aplikacji mobilnych), zaś drugiego dnia uczestnicy wzięli udział w tworzeniu scenariuszy przyszłości bibliotek - foresight dot. planów rozwoju bibliotek w obszarach: edukacji globalnej, kultury, nowych technologii, działań obywatelskich, przestrzeni, ekologii oraz książki, podsumowanych w postaci krótkich filmików, zaprezentowanych podczas podsumowania Kongresu. Kongres rozpoczął się uroczystą inauguracją związaną z jubileuszem X-lecia FRSI, którą uświetniły Anna Bikont i Urszula Dudziak. W Kongresie wzięło udział ok. 200 bibliotekarek i bibliotekarzy oraz 30 gości specjalnych (byłych pracowników i współpracowników FRSI). Program Kongresu jest dostępny na stronie <http://kongresbibliotek.org/>.
- >> Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2018 r. FRSI wspierała - jako partner merytoryczny - **stypendium im. Olgi Rok**, inicjatywę koordynowaną przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce (ARFP). Laureatki konkursu (w obydwu kategoriach - biblioteki mniejsze i większe) otrzymują po 5.000 PLN stypendium z przeznaczeniem na wybrany

przez siebie cel (jedno z dwóch stypendiów – kategoria mniejszych bibliotek - jest fundowane przez PAFW). Stypendia przeznaczone są przez laureatki na cele związane z ich rozwojem, np. na wydanie własnego tomiku poezji, podróz czy nawet kurs obsługi kos spalinowych i kurs pilarza-drwala.

Na VII edycję konkursu im. Olgi Rok wpłynęły 44 wnioski: 24 w kategorii bibliotek większych i 17 w kategorii bibliotek małych, z których Kapituła konkursu wybrała następujące zgłoszenia:

- kategoria bibliotek mniejszych: laureatka - Sylwia Drząższcz z GBP w Wiszni Małej; nie przyznano wyróżnień;
- kategoria bibliotek większych: laureatka - Agnieszka Batorek z MBP w Częstochowie; wyróżnienia: Jolanta Janiec z MBP w Hrubieszowie, Magdalena Mazik z biblioteki Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie, Dorota Telega-Łosek z GBP w Czernicy, Katarzyna Czarkowska z MBP w Koszalinie.

Uroczyste wręczenie stypendiów i wyróżnień odbyło się podczas IX Kongresu Bibliotek w dniu 15.11.2018 r. w Łodzi. Więcej informacji: <http://www.projektbabcia.pl/>.

- >> Został przygotowany i udostępniony (listopad 2018 r.) **kurs e-learningowy dla bibliotekarzy pt. "Docenić bibliotekę - jak skutecznie prowadzić rzecznictwo"** (<https://kursy.frsi.org.pl/>). Składa się z 11 modułów: czym jest rzecznictwo, jakie są rzecznicze zasoby biblioteki, w jaki sposób określić problem i cel rzeczniczy, jak wybrać adresatów rzecznictwa oraz jak w ciekawy i przekonujący sposób opowiadać o bibliotece i jej działalności. Kurs przeznaczony jest do samodzielnej nauki, a po jego ukończeniu otrzymuje się (do wydruku) certyfikat. Od dnia udostępnienia kursu do końca I kwartału 2019 r. skorzystało z niego (tzn. utworzyło na platformie konto i wzięło udział w kursie) 81 osób.
- >> FRSI wspierała utworzenie i działanie **sieci trenerów kodowania w bibliotekach**. Sieć trenerów kodowania to blisko 50 pracowników wojewódzkich bibliotek publicznych (WBP), z działów instrukcyjno-metodycznych lub komputeryzacji (po 2-3 osoby z danej biblioteki). W ramach umowy z PAFW trenerzy wzięli udział w dwóch warsztatach dot. nauki podstaw kodowania, m.in. dot. języka Scratch, gry Scottie Go, programowalnego robota Photon a także tworzenia prostych robotów i układów elektrycznych z łatwo dostępnych materiałów (np. robot ze szczoteczki do zębów). Trenerzy przez okres 3 lat (do 21.02.2021 r.) prowadzą szkolenia dot. nauki programowania dla bibliotek gminnych, w szczególności tych, które otrzymały od FRSI zestawy sprzętu i gier do nauki programowania w ramach konkursu "Kodowanie w bibliotece".

W tym celu każda WBP (z wyjątkiem biblioteki w Gorzowie Wlkp. z uwagi na braki kadrowe) w maju 2018 r. otrzymała na własność 2-3 zestawy sprzętu komputerowego, każdy złożony z tabletu, gry Scottie Go, robota Photon (wersja edukacyjna) i maty dedykowanej do robota. Dotychczas, WBP zorganizowały 117 warsztatów dot. nauki kodowania, w których wzięło udział ponad 1.180 bibliotekarzy. Ponadto, WBP zorganizowały ponad 80 wydarzeń (warsztaty dla dzieci, itp.), w których wzięło udział ponad 2.650 osób, a także wykorzystywały otrzymany sprzęt podczas innych wydarzeń, np. "Nocy bibliotek".

- >> FRSI przeprowadziła **dwie edycje konkursu sprzętowego pt. "Kodowanie w bibliotece"**. W I edycji konkursu 85 bibliotek gminnych - uczestniczek I rundy PRB otrzymało po 3 zestawy, każdy złożony z tabletu, robota Photon (wersja edukacyjna) i gra Scottie Go! (także wersja edukacyjna). Dostawy sprzętu do bibliotek odbyły się pod koniec kwietnia i w maju 2018 r. II edycja konkursu była skierowana do bibliotek, które brały udział w drugiej albo trzeciej rundzie PRB. Wyłoniono 113 bibliotek gminnych, które w styczniu 2019 r. otrzymały zestawy sprzętu do nauki programowania, na który składają się: trzy tablety, trzy gry Scottie Go!, trzy roboty Photon w wersji edukacyjnej (z dostępem do bazy scenariuszy) wraz z akcesoriami: matą edukacyjną, kompletem fiszek do ćwiczeń na macie, oraz trzy urządzenia Magic Dongle umożliwiające podłączenie robotów Photon do komputera. Ponadto, biblioteki uczestniczące w I edycji oraz WBP otrzymały sterowniki do robotów Photon (po jednym egz. na robota) umożliwiające sterowanie robotem z poziomu komputera (łącznie 134 sterowniki).

Łącznie w ramach konkursu przekazano: 594 robotów Photon (I edycja: 225, II edycja: 339), 594 tablety (I edycja: 225, II edycja: 339), 594 gier Scottie Go! (I edycja: 225, II edycja: 339) oraz 98 mat edukacyjnych (I edycja: 85, II edycja: 113).

Biblioteki-uczestniczki obu edycji "Kodowanie w bibliotece" są zachęcane do korzystania z gotowych [wzorów materiałów informacyjnych i promocyjnych](#) (plakatu, ulotki, certyfikatu oraz naklejek) dotyczących zajęć z podstaw programowania, m.in. z wykorzystaniem robotów edukacyjnych i gier. Na szkoleniach organizowanych w WBP otrzymują też, wyprodukowane przez FRŚI, zestawy naklejek i przypinek z hasłami nawiązującymi do programowania (np. #koduje#brawoja).

Od początku realizacji projektu biblioteki zorganizowały 2.032 wydarzeń z wykorzystaniem sprzętu otrzymanego w ramach projektu - wzięło w nich udział 23.029 osób. Najczęściej były to zajęcia z podstaw programowania dla dzieci i młodzieży, ale też zajęcia dla osób dorosłych i seniorów czy pokazy sprzętu dla różnych grup użytkowników. Biblioteki organizowały też zajęcia wraz z partnerami (np. organizacjami działającymi przy bibliotece), np. udostępniając sprzęt partnerom w celu prowadzenia zajęć dla mieszkańców. Opinie o projekcie "Kodowaniu w bibliotece" są bardzo pozytywne: bibliotekarze podkreślają, że występuje duże zainteresowanie sprzętem wśród mieszkańców, a udział w projekcie dał im możliwość prowadzenia atrakcyjnych zajęć dla różnych grup wiekowych.

- >> FRŚI jest partnerem pilotażu projektu „**Koduj_pro**”, który polega na udostępnieniu bibliotekom bezpłatnego dostępu platformy e-learningowej do nauki programowania w specjalistycznych językach (Photon, Java, C++) i tym samym umożliwiła rozszerzenie oferty biblioteki na grupy użytkowników chcących rozwijać zaawansowane kompetencje programistyczne (do tej pory FRŚI udostępniała bibliotekarzom gotowe scenariusze do prowadzenia zajęć dla dzieci oraz młodzieży szkół podst. i gimnazjów dotyczących podstaw programowania oraz robotyki; brakowało scenariuszy dot. specjalistycznych kompetencji). Platforma została stworzona i jest rozwijana przez Fundację Liga Niezwykłych Umysłów z Wrocławia (www.lnu.org.pl). Pilotaż jest realizowany w woj. dolnośląskim, we współpracy z Dolnośląską Wojewódzką Biblioteką Publiczną. W grudniu 2018 r. ok 30 bibliotekarzy uczestniczyło w szkoleniu dot. obsługi platformy zorganizowanym przez WBP, a następnie bibliotekom zostały utworzone konta na platformie oraz przekazana pula bezpłatnych kont dla użytkowników (z platformy użytkownicy mogą korzystać bezpłatnie jedynie w bibliotece). Na wiosnę 2019 r. Fundacja Liga Niezwykłych Umysłów umożliwi korzystanie z platformy bibliotekom z pozostałych województw, w tym pozostałym bibliotekom wojewódzkim.

- >> FRŚI wspierała utworzenie **klubów kreatywności w 5 wybranych bibliotekach**. Klub kreatywności w bibliotece to biblioteczna przestrzeń, w której są prowadzone różne twórcze działania z wykorzystaniem nowych technologii (np. makerspace, fablab). W pilotażowej edycji biorą udział: MBP im. Ł. Górnickiego „Galeria Książki” w Oświęcimiu, MBP w Legionowie, GBP w Obrazowie, M-GBP w Piasecznie oraz MBP w Białej Podlaskiej.

Biblioteki otrzymały dotacje na wyposażenie klubu (po 15.000 zł) i wzięły udział w trzydniowym szkoleniu dla 3-osobowych zespołów klubów, przygotowanym we współpracy z FabLab Powered by Orange, dzięki czemu uczestnicy mieli możliwość skorzystania z urządzeń dostępnych w Fablabie (m.in. drukarek 3D, piór 3D, lasera tnącego) oraz udziału w twórczych pracach (takich jak np. budowanie lampek z drewna, projektowanie i szycie filcowych torebek). Rozpoczęto prace nad stroną internetową <http://www.klubykreatywnosci.org/>, zawierającą m.in. materiały edukacyjne dla bibliotek dotyczące twórczych przestrzeni, w tym przetłumaczone i zaktualizowane materiały pochodzące z angielskiej strony Let's Make Guide <http://www.letsmakeguide.com/>, opracowane przez członków Technology Working Group - grupy działającej w ramach inicjatywy Global Libraries Fundacji Billa i Melindy Gatesów.

>> FRSI prowadziła działania służące **zwiększeniu integracji 5 sieci animowanych przez FRSI w ramach Programu Rozwoju Bibliotek i Sektora 3.0** (Strefy Innowacji, Mobilni Doradcy, Tech Kluby, Grupa Inicjatywy i Labib). W ramach tych działań zrealizowano pierwsze wspólne spotkanie członków Tech Klubów i Mobilnych Doradców (luty 2018 r., łącznie ok 60 os), a także - w ramach grantów przekazanych bibliotekom - dwa dwudniowe wydarzenia edukacyjne, współorganizowane przez sieci: w Oświęcimiu i Sopocie. Jeden dzień wydarzenia to spotkanie sieciujące (sieciowanie, wymiana doświadczeń), a drugi - organizacja działań przez sieci dla mieszkańców, lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji kultury w danym mieście. W spotkaniach w Oświęcimiu (czerwiec) i Sopocie (październik) wzięło udział po – odpowiednio - ok. 20-40 członków 5 sieci FRSI oraz po 20-40 przedstawiciele lokalnych NGOs, samorządu i instytucji kultury. Efektem spotkań sieciujących jest większy przepływ wiedzy i doświadczeń między członkami sieci np. Mobilni Doradcy zaangażowali się merytorycznie w spotkania TechKlubów lub prowadzą szkolenia dla bibliotek czy angażują się w organizację Bibliolabu -spotkania sieci Labib. Sieciowanie było kontynuowane w czasie IX Kongresu Bibliotek, gdzie sieci Mobilnych doradców i TechKlubów miały swoje stanowisko w kuluarach, a ich przedstawiciele byli prowadzącymi w jednym z bloków tematycznych. W ramach działania utworzono także mapę online sieci pokazującą zasoby wszystkich sieci FRSI.

>> FRSI rozpoczęła realizację projektu **“Kliknij. Sprawdź. Zrozum”** związanej z edukacją medialną i krytycznym myśleniem. W jego ramach został przygotowany narzędziownik-poradnik pt. “Kliknij. Sprawdź. Zrozum. Jak świadomie korzystać z informacji”, zawierający przegląd istniejących polskich i zagranicznych narzędzi, metody ułatwiające krytyczne korzystanie z mediów oraz ich wybór pod kątem bibliotek. Powstał także plakat informacyjny, pakiet 4 scenariuszy spotkań na temat krytycznego myślenia i korzystania z informacji dla osób dorosłych i młodzieży, a także przeprowadzone pierwsze z serii trzech webinarów. Więcej informacji: [opis projektu](#).

W 2019 r. m.in. a) powstaną 4 filmy-wywiady promujące projekt i krytyczne myślenie, b) zostanie opracowany program szkoleń z zakresu prowadzenia spotkań obywatelskich oraz konsultacji społecznych w bibliotekach z wykorzystaniem doświadczeń projektu “Spotkania przy wspólnym stole” realizowanego przez FRSI ze środków Funduszu Obywatelskiego, c) zostanie opracowany program szkolenia i innych form wsparcia, które umożliwią bibliotekom powołanie klubów dziennikarstwa obywatelskiego, m.in. dla młodzieży we współpracy ze szkołami i lokalnymi mediami, d) zostanie zrekrutowanych 10 bibliotek do pilotażowego wdrożenia koncepcji stref konsultacji.

>> W 2018 r. FRSI kontynuowała pilotaż wsparcia bibliotek w powołaniu rad społecznych (w 2017 r. został opracowany poradnik “Jak - krok po kroku - powołać radę społeczną?” link: biblioteki.org oraz program wsparcia dla bibliotek chcących powołać takie rady, obejmujący programy czterech 20-godz. szkoleń wraz ze wsparciem trenerskim pomiędzy szkoleniami: spotkań w bibliotekach, wsparcia online, webinarów). W projekcie **“Rada społeczna - jak ją powołać?”** bierze udział 6 bibliotek: BP w Gołdapi, MBP w Przasnyszu, MBP w Olsztynku, BP w Sępólnie Krajeńskim, MBP w Gdyni i MBP w Dobczycach.

W ramach projektu 6 bibliotek i przedstawiciele ich rad otrzymało wsparcie szkoleniowe (4 zjazdy), konsultacje na miejscu i online (także w formie 4 webinarów). W efekcie przy 5 bibliotekach (w Gołdapi, Przasnyszu, Olsztynku, Sępólnie Krajeńskim i Dobczycach) powstały rady społeczne, które wspierają dyrektorów bibliotek w podejmowaniu decyzji i wybieraniu kierunku rozwoju i działalności biblioteki. W skład rad wchodzi aktywni przedstawiciele lokalnych społeczności. Pracownia Badań i Innowacji Społecznych “Stocznia” przygotowała raport ewaluacyjny z realizacji projektu pokazujący różnorodne modele zakładania funkcjonowania rad, ale też trudności i wyzwania, z jakimi spotkały się biblioteki i rady - materiał z ewaluacji stanowi bardzo cenny wkład do projektowanego wsparcia dla bibliotek.

>> W 2018 r. FRSI kontynuowała także **działania wzmacniające sieć inicjatorów i inicjatorów lokalnych grup dyrektorskich** - absolwentów programu “Kieruj w dobrym stylu”, ponad nazwą: “Grupa InicJaTyWy”. W jego ramach inicjatorzy spotkań lokalnych grup dyrektorów stworzyli ok 20 takich grup niemal w całej Polsce. Grupy te służą dzieleniu się wiedzą i doświadczeniami oraz wspólnemu

rozwiązywaniu problemów, jakie napotykają osoby zarządzające bibliotekami. Grupy spotykają się samodzielnie, bez wsparcia FRŚI. Ewaluacja projektu została zrealizowana przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych "Stocznia". Przygotowano film promujący ideę organizowania lokalnych grup wsparcia dla dyrektorów bibliotek.

SEKTOR 3.0. NOWE TECHNOLOGIE LOKALNIE

W 2018 r. FRŚI kontynuowała rozpoczęty w styczniu 2012 r. program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności **"Sektor 3.0. Nowe Technologie Lokalnie"** –. Celem programu jest podnoszenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie wykorzystania nowych technologii w bieżącej działalności. Szósta edycja przedsięwzięcia zakończyła się we wrześniu 2018 r., a siódma jest realizowana od października 2018 r. (potrwa do końca września 2019 r.).

Program składa się z działań o charakterze lokalnym i ogólnopolskim.

Działania o charakterze lokalnym są kierowane do wybranej grupy organizacji pozarządowych z małych miejscowości, którym oferowane są m.in. specjalistyczne szkolenia i wsparcie sieci tzw. Mobilnych Doradców ICT. W ramach obecnej edycji, dokonano oceny dotychczasowej działalności członków sieci i pozyskano nowych członków sieci, w rezultacie 100 doradców udziela stałego wsparcia szkoleniowego i doradczego lokalnym organizacjom pozarządowym w zakresie bieżącego wykorzystania sprzętu i oprogramowania oraz pośredniczy w poszukiwaniu partnerów do współpracy przy projektach z obszaru ICT (łącznie zrealizowano przeszło 6700 usług doradczych oraz przeszkolono przeszło 13.000 przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych).

W ramach programu funkcjonuje także sieć TechKlubów w 16 miastach w całej Polsce, które mają formę cyklicznych, nieformalnych spotkań osób zainteresowanych szerszym zastosowaniem ICT przede wszystkim w sektorze organizacji pozarządowych. W trakcie spotkań uczestnicy dzielą się doświadczeniami z wykorzystaniem technologii, rozmawiają o nowych trendach i narzędziach oraz sposobach ich użycia. Takie spotkania sprzyjają także nawiązywaniu relacji (sieciowaniu) i współpracy przedstawicieli trzeciego sektora, biznesu i nauki. W 2018 r. w spotkaniach wzięło udział 2.200 osób.

Działania o charakterze ogólnopolskim: w maju 2018 r. w Warszawie została zorganizowana kolejna konferencja „Sektor 3.0. Technologie w organizacjach pozarządowych”, w której wzięło udział przeszło 800 osób – przedstawicieli organizacji pozarządowych, świata biznesu, nauki i administracji publicznej. Warsztaty i prezentacje prowadziło blisko 70 prelegentów z kraju i z zagranicy. Odbyły się również pokazy najnowszych technologii i targi rozwiązań technologicznych dla trzeciego sektora. Wydarzenie, którego hasłem przewodnim było „Let's know-how”, aktywnie wspierali partnerzy biznesowi, w tym firmy Orange Polska, Microsoft, Intel, Ericsson, Cisco, Google. W trakcie konferencji po raz kolejny przyznano specjalną nagrodę „Nowe Technologie Lokalnie Sektor 3.0” dla organizacji mającej szczególnie dorobek w promowaniu ICT w trzecim sektorze. Nagrodę w wysokości 40.000 PLN otrzymało Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych RzeczJasna z Ostródy. Filmowa relacja z konferencji jest dostępna [tutaj](#). W ramach działań ogólnopolskich zrealizowany został także Fundusz Sektora 3.0, czyli program wspierający tworzenie nowych narzędzi, aplikacji i produktów, które wpisują się w ideę „Tech for good”. Fundusz oferuje zarówno kompleksowy cykl szkoleniowy ułatwiający dopracowanie pomysłu i stworzenie spójnej koncepcji oraz finansowanie w łącznej kwocie 100.000 PLN. W ramach konkursu w 2018 r. przydzielono dwie nagrody: 50.000 PLN na projekt PSPiA Klanza pn. „ATUTY” (platformę do wymiany wiedzy, praktyk, scenariuszy spotkań, itp.) oraz 50.000 PLN na projekt Stowarzyszenia Mierz Wysoko pn. „2do2” (narzędzie pomagające w prowadzeniu i rozliczaniu budżetu organizacji).

Elementem programu jest także serwis tematyczny www.technologie.ngo.pl, będący częścią portalu dla organizacji pozarządowych www.ngo.pl. Serwis, aktywnie rozwijany w 2018 r., składa się z kilku bloków tematycznych, strefy blogerów, mediateki oraz narzędziownika.

Projekt jest finansowany ze środków PAFW. Wartość obecnej edycji to przeszło 1,7 mln PLN.

LINK DO PRZYSZŁOŚCI. EDUKACJA. PROGRAMOWANIE. ROZWÓJ

Celem projektu „Link do przyszłości. Edukacja. Programowanie. Rozwój” (d. „Link do przyszłości. Zaprogramuj swoją karierę”) jest zachęcanie do nauki kodowania młodych osób w wieku 10-15 lat z terenów wiejskich i miast do 100 tys. mieszkańców. Projekt jest realizowany ze środków Microsoft (77.000 USD) w ramach inicjatywy YouthSpark we współpracy z działem edukacyjnym Microsoft.

W ramach projektu w bibliotekach i szkołach powstała sieć blisko 250 Lokalnych Klubów Kodowania, które organizują warsztaty zachęcające do nauki programowania. Uczestnicy rozmawiają o tym, czym jest kodowanie, tworzą swoje pierwsze aplikacje z wykorzystaniem atrakcyjnego graficznie języka Scratch, a także piszą własne programy do sterowania robotami Finch (zakupionymi przez FRSI w ramach Programu Rozwoju Bibliotek). W 2018 r. była realizowana VII edycja projektu „Link do przyszłości”, w nieco zmienionej formule, w większym stopniu oprócz bibliotekarzy angażującej także nauczycieli. Na jego realizację FRSI otrzymała grant w wysokości 77 tys. USD. Trenerzy lokalni uzyskali możliwość zdobycia certyfikatów Microsoft Certified Innovative Educator, dostęp do zasobów Microsoft Educator Community, promowane są nowe scenariusze edukacyjne oparte o Minecraft: Education Edition. W dniach 13-14 kwietnia br. blisko 50 trenerów lokalnych wzięło udział w wydarzeniu szkoleniowo-sieciującym w siedzibie firmy Microsoft. Projekt miał swoje stoiska cieszące się dużym zainteresowaniem podczas dużych wydarzeń takich jak Digital Youth Forum zorganizowanego przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę w Centrum Nauki Kopernik (17 maja) czy podczas Dnia Dziecka zorganizowanego przez Fundację Legii (2 czerwca). W październiku 2018 r. w ramach kampanii „Europejski Tydzień Kodowania” zorganizowanych zostało 5 Regionalnych Festiwali Kodowania (Tłuszcz, Oświęcim, Kęty, Szprotawa, Pomiechówek). Łącznie udział w nich wzięło ponad 2,8 tys. uczniów. Bieżąca edycja projektu została zrealizowana i zakończyła się w grudniu 2018 r., natomiast część działań mających na celu zapewnienie trwałości będzie jeszcze kontynuowana w pierwszej połowie 2019 r. W przeciągu roku w Lokalnych Klubach Kodowania przeprowadzono 3,7 tys. warsztatów, w których udział wzięło ponad 30,5 tys. młodych osób z małych miejscowości.

We wcześniejszych edycjach projektu w różnych działaniach realizowanych w latach 2012-2016, w tym pod nazwą „Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera”, których celem było wspieranie młodych ludzi w nieszablonowym planowaniu swojej kariery z uwzględnieniem możliwości jakie dają nowe technologie, udział wzięło łącznie ponad 47.000 młodych osób (w tym ponad 7.000 w dwóch edycjach programistycznych) w wieku 15-19 lat.

„E-MOCNI: CYFROWE UMIEJĘTNOŚCI, REALNE KORZYŚCI”

Projekt „e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści” jest realizowany od 30.12.2016 r. w ramach działania 3.1. Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014 - 2020. Jego partnerem wiodącym jest Fundacja Aktywizacja, a pozostałymi partnerami:

CYFROWE UMIEJĘTNOŚCI,
REALNE KORZYŚCI

FRSI, Polski Związek Głuchych (Oddział Łódzki) oraz Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego. Obejmuje ok.

100 gmin z 16 województw, w większości do 20 tys. mieszkańców. Budżet projektu to 15.993.550,30 PLN (dotacja 14.582.945,80 PLN).

W ramach projektu szkoleniami stacjonarnymi i online nt. obsługi komputera i e-usług (publicznych i prywatnych) w 9 obszarach życia takich jak np. zdrowie, praca czy edukacja będzie objętych blisko 18 050 osób dorosłych, w tym ponad 1.000 osób z niepełnosprawnościami (dane po otrzymaniu zgody na obniżenie liczby uczestników projektu z – odpowiednio – 23.000 i 1.800 osób). Projekt obejmuje też m.in. szkolenie trenerów lokalnych (ok. 170 osób), dostawy sprzętu komputerowego do miejsc organizacji szkoleń (w tym bibliotek publicznych), wsparcie tworzenia gminnych partnerstw na rzecz edukacji cyfrowej oraz działania promocyjne.

FRSI pełni kluczową rolę merytoryczną w tym projekcie, m.in. odpowiada za przygotowanie i aktualizację programów szkoleń dla mieszkańców (ponad 100 scenariuszy, każdy na poziomie podstawowym i średniozaawansowanym), przygotowanie kursu e-learningowego (9 części, blisko 21 szkoleń online), przeszkolenie i wsparcie trenerów lokalnych, wspieranie tworzenia gminnych partnerstw na rzecz edukacji cyfrowej oraz działania promocyjne, w tym prowadzenie strony projektu i kanałów w mediach społecznościowych. Udział FRSI w budżecie projektu to 2.977.649,82 PLN (zmiana po 4 formularzu zmian w zw. z przesunięciem środków na organizację konferencji kończącej do budżetu FA; w tym 1.800 PLN wkładu własnego). Dotychczas w projekcie FRSI przeprowadziła: cztery 2-3-dniowe zjazdy szkoleniowe dla trenerów lokalnych (każdorazowo dla ok. 10 grup szkoleniowych) oraz trzy 1- 2-dniowe szkolenia dla e-Mocarzy, tzn. osób odpowiedzialnych za proces organizacji szkoleń w gminach (każdorazowo dla 6 grup szkoleniowych; w tym szkolenie dot. promocji i budowania partnerstw na rzecz edukacji cyfrowej). Zostały przygotowane, wydrukowane i udostępnione następujące podręczniki: dot. prowadzenia lokalnej promocji (dla e-Mocarzy), metodologiczny (dla trenerów lokalnych) oraz "Mocni w partnerstwie" dot. tworzenia i funkcjonowania gminnych partnerstw na rzecz edukacji cyfrowej. Rolą FRSI jest także produkcja i wyposażenie e-Mocarzy w komplet materiałów promocyjnych do prowadzenia promocji szkoleń w gminach (plakaty, ulotki, naklejki, bloczki z informacją o szkoleniach) oraz w notesy dla mieszkańców. W ramach projektu FRSI przygotowała i nadzorowała produkcję materiałów video i pdf do 21 szkoleń online (m.in. 11 webinarów, ponad 50 screencastów prezentujących krok po kroku jak skorzystać z danej e-usługi np. jak złożyć wniosek o dowód osobisty przez e-PUAP). Szkolenia online są dostępne dla osób niewidomych, a także będą dla osób głuchych nieznających języka polskiego (tłumaczenie na Polski Język Migowy zapewni Polski Związek Głuchych Oddział Łódzki). Szkolenia są umieszczone na platformie projektu e-Mocni, a możliwość rejestracji na nie została udostępniona mieszkańcom pod koniec października 2018 r. Realizacja projektu została przedłużona do końca 2019 r. (o 5 m-cy). Więcej informacji o projekcie: www.e-mocni.org.pl.

„MISJA: PROGRAMOWANIE – PODREGION CIECHANOWSKI”

Projekt "Misja: programowanie - podregion ciechanowski" jest realizowany w ramach działania 3.2 *Innowacyjne działania na rzecz edukacji cyfrowej* Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, dotyczącego przygotowania nauczycieli klas I-III publicznych szkół podstawowych do wprowadzanej przez MEN nauki kodowania do podstawy programowej. Budżet projektu 1.062.830 PLN, w tym dotacja: 995.922 zł (budżet FRSI 842.976 zł, w tym dotacja 819.476 i wkład: 23.500 zł). Projekt jest realizowany pomiędzy 1.11.2017 a 30.06.2019 r. wspólnie z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli, na terenie 12 gmin (34 szkoły, 119 nauczycieli, 1.620 uczniów).

Zgodnie z wymogami konkursu projekt obejmuje następujące działania: 4-dniowe szkolenia dla nauczycieli, wsparcie przez trenerów programowania prowadzenia przez nauczycieli zajęć dla uczniów (każdy nauczyciel ma przeprowadzić 15 2-godzinnych zajęć), dostawy sprzętu komputerowego do szkół (na każdego nauczyciela: 1 laptop (na własność nauczyciela), 1 robot, 1 tablet) oraz 4-dniowe szkolenia dla

przedstawiciele m.in. instytucji kultury z gmin objętych projektem, którzy chcieliby podobne zajęcia zorganizować w swoich instytucjach.

Dotychczas, w ramach projektu:

- 8.02.2018 r. zorganizowano konferencję dla kadry zarządzającej szkół, podczas której dyrektorzy szkół zapoznali się z celami i podstawowymi działaniami w projekcie;
- dostarczono do szkół sprzęt wspierający naukę programowania (119 zestawów składających się z: robota Photon, tabletu i laptopa);
- przygotowano materiały szkoleniowo-edukacyjne (tj. podręcznik "Jak uczyć programowania w klasach I-III?", scenariusze 15 zajęć z uczniami, grę offline);
- uruchomiono stronę www (<http://www.misjaprogramowanie.pl/>) i forum wymiany doświadczeń dla nauczycieli;
- zorganizowano i przeprowadzono 4-dniowe szkolenia z nauki podstaw programowania dla 120 nauczycieli i ok. 40 pracowników ośrodków doskonalenia nauczycieli, domów kultury i bibliotek z podregionu ciechanowskiego;
- zorganizowano zajęcia z programowania dla ok. 1.700 uczniów klas I-III. Zajęcia były prowadzone przez przeszkolonych w ramach projektu nauczycieli przy wsparciu stacjonarnym i zdalnym trenera. Jedne z zajęć z programowania dla każdej z uczestniczącej w projekcie klasy odbyły się w bibliotece;
- dostarczono do szkół zestawy gier Scottie Go! Edu;
- zorganizowano spotkanie podsumowujące I turę szkoleń dla nauczycieli.

Na 2019 r. planowane jest badanie przyrostu kompetencji uczestników projektu, szkolenie uzupełniające dla pracowników ośrodków doskonalenia nauczycieli, domów kultury i bibliotek oraz dostawa książek dotyczących nauki programowania do szkół. Ponadto uruchomiona zostanie sieć trenerów programowania, obejmująca nauczycieli, bibliotekarzy i pracowników domów kultury z podregionu ciechanowskiego. W ramach sieci planowane są szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje nabyte przez uczestników projektu w ramach jego realizacji.

„MOBOLAB – ROBOTY I TABLETY W TWOJEJ SZKOLE”

Projekt „Mobolab – roboty i tablety w Twojej szkole” był realizowany od 30.11.2016 r. do 31.07.2018 ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014 – 2020 (Działanie 10.01.02 „Edukacja ogólna w ramach ZIT”). Jego liderem jest FRIS, natomiast partnerami:

Gmina Wołomin i Miasto Zielonka. Celem projektu było rozwijanie kompetencji informatycznych uczniów, a także wzrost ich kreatywności i innowacyjności, z 10 szkół podstawowych i gimnazjów z terenu Zielonki i Wołomina. Budżet projektu to 813.938,75 PLN, w tym dotacja: 651.498,75 PLN (wkład własny zapewniają gminy w postaci wynagrodzeń nauczycieli i użyczenia sal lekcyjnych).

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- Zostały opracowane scenariusze, poradniki oraz inne materiały edukacyjne dla nauczycieli i nauczycielek biorących udział w projekcie:
 - 60 scenariuszy lekcji i zajęć pozalekcyjnych: dot. nauki podstaw programowania z wykorzystaniem robota edukacyjnego mBot, dot. nauki programowania, elektroniki i konstruowania własnych urządzeń za pomocą zestawów programowalnych Arduino, dot.

wykorzystywania tabletów i aplikacji mobilnych na lekcjach różnych przedmiotów oraz scenariusze zajęć kreatywnych z animacji poklatkowej wykorzystujących tablety i aplikacje mobilne

- poradnik pt. „Scenariusze i inne materiały edukacyjne dotyczące nauki programowania oraz wykorzystywania tabletów (nie tylko) w czasie lekcji” - zawierający wykaz i omówienie ogólnodostępnych materiałów edukacyjnych dotyczących nauki podstaw programowania (również za pomocą robotów edukacyjnych) oraz wykorzystywania tabletów na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
- na prośbę nauczycielek i nauczycieli uczestniczących w projekcie opracowano poradnik pt. „Jak przygotować do lekcji i zajęć tablety, jak się z nimi obchodzić i bezpiecznie z nich korzystać?”, materiał dot. zestawu Arduino (opis i zdjęcia elementów, wyraz problemów, jakie mogą wystąpić na zajęciach z Arduino oraz ich proponowanych rozwiązań) oraz wskazówki dotyczące prowadzenia zajęć dla dzieci z zakresu programowania z wykorzystaniem robotów i Arduino.

Wszystkie scenariusze oraz poradniki i pozostałe materiały przygotowane w ramach projektu są dostępne na stronie projektu: <http://mobolab.org.pl/>.

- Przeprowadzono szkolenia dla nauczycielek i nauczycieli dotyczące czterech obszarów tematycznych: obszaru I. „Zakoduj robota” (szkolenia 16-godzinne), obszaru II. „Stwórz własnego robota” (szkolenia 16-godzinne), obszaru III. „Interaktywna lekcja” (szkolenia 8-godzinne) i obszaru IV. „Studio kreatywności” (szkolenia 4-godzinne). Wszystkie szkolenia odbywały się w uczestniczących w projekcie szkołach w Wołominie i Zielonce. Ogółem we wszystkich szkoleniach zorganizowanych w ramach projektu wzięło udział 159 osób.
- Dostarczono sprzęt do 10 szkół uczestniczących w projekcie (z wyjątkiem posiadających już tablety: szkoły podstawowej i gimnazjów w Duczkach, działających w czasie przed reformą oświaty jako Zespół Szkół w Duczkach): po 14 sztuk tabletów Lenovo Yoga, po 14 robotów edukacyjnych mBot i po 6 zestawów programowalnych składających się z mikrokontrolera Arduino i elementów dodatkowych (czujników, kabli, silniczków itp.) umożliwiających budowę i programowanie własnych prostych urządzeń elektronicznych.
- Zakończono lekcje pilotażowe. 20 nauczycieli zrealizowało 46 godzin lekcji z obszaru I. „Zakoduj robota” i III. „Interaktywna lekcja”.
- Zakończono realizację w szkołach lekcji i zajęć pozalekcyjnych. W ramach lekcji oraz zajęć pozalekcyjnych szkoły zgłosiły ponad 2.575 uczniów. Łącznie w okresie sprawozdawczym w Zielonce zrealizowano 1309 godzin pozalekcyjnych, natomiast w Wołominie -1426 godzin.
- Ponadto w szkołach realizowano lekcje z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach projektu (Zielonka - 635 godzin lekcji z tabletami- Obszar III oraz lekcji z robotami – obszar I; Wołomin 781 godzin lekcji z tabletami- Obszar III oraz lekcji z robotami – obszar I).
- Nauczyciele/ki korzystali z możliwości wsparcia merytorycznego przy realizacji zajęć i lekcji w projekcie. W całym projekcie skorzystano łącznie ze 180h wsparcia.
- Odbyły się dwa spotkania podsumowujące w szkołach w Zielonce i w Wołominie z pokazami robotów i animacji poklatkowych uczniów. Szkoły otrzymały gry Scottie Go! (w sumie 20 egzemplarzy w zależności od wielkości szkoły) oraz roboty Photon (26 - po 3-4 w zależności od wielkości szkoły).

Realizowana w 2017 r. reforma oświaty spowodowała zmiany w 7 szkołach biorących udział w projekcie. Trzy zespoły szkół w gminie Wołomin (ZS nr 4 w Wołominie, ZS w Czarnej i ZS w Duczkach), z których każda składała się wcześniej z gimnazjum i szkoły podstawowej, zostały przekształcone w szkoły podstawowe. Gimnazjum Miejskie w Zielonce przestało istnieć, a w jego miejsce utworzono nową szkołę: Szkołę Podstawową nr 4 w Zielonce z oddziałami gimnazjalnymi.

„O FINANSACH... W BIBLIOTECE” (5. EDYCJA)

W 2018 r. FRISI zakończyła realizację 5.edycji projektu „O finansach... w bibliotece”, współfinansowanego przez Narodowy Bank Polski w ramach programu edukacji ekonomicznej (22.12.2017-31.10.2018). Celem projektu jest wzrost wiedzy ekonomicznej i zwiększenie umiejętności korzystania z nowoczesnych produktów i usług finansowych przez osoby dorosłe, w wieku powyżej 50 lat, zamieszkałe na terenach wiejskich oraz w miastach do 100 tys. mieszkańców. W ramach projektu ponad 2000 osób dorosłych z całej Polski przeszło kurs z zakresu zarządzania finansami osobistymi i korzystania z nowoczesnych usług finansowych przez internet. Spotkania edukacyjne dla osób dorosłych odbywały się w blisko 100 bibliotekach. Bibliotekarze je prowadzący zostali przygotowani do tej roli w trakcie cyklu szkoleniowego składającego się ze szkoleń stacjonarnych, webinarium, spotkań konsultacyjnych oraz konsultacji online.

O FINANSACH W BIBLIOTECE

FRISI przygotowała także wniosek o dofinansowanie i otrzymała środki na 6. edycję projektu (28.12.2018-31.01.2020). Nowa edycja zakłada szereg zmian, m.in. nowe materiały edukacyjne (kursy online, scenariusze spotkań oraz miniporadnik dla uczestników). Odświeżone zostanie również grono trenerów szkolących i wspierających bibliotekarzy.

„ROZMOWY PRZY WSPÓLNYM STOLE”

Projekt „Rozmowy przy wspólnym stole” jest realizowany przez FRISI od kwietnia 2018 r. ze środków Funduszu Obywatelskiego, zarządzanego przez Fundację dla Polski. W jego ramach została opracowana i przetestowana metodologia spotkań obywatelskich w bibliotekach, z udziałem osób o różnych poglądach. Ich formuła jest wzorowana na debatach lokalnych organizowanych w bibliotekach w ramach współpracy z Instytutem Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) pn. „Rozwijamy skrzydła Polski lokalnej” (w latach 2015 – 2017 odbyły się trzy edycje debat, w których w każdorazowo 40-50 bibliotekach wzięło udział łącznie 3.700 osób).

W projekcie „Rozmowy przy wspólnym stole” bierze udział 21 bibliotek z całej Polski, z których bibliotekarze mający pełnić rolę moderatorów lokalnych wzięli udział w dwóch warsztatach (sierpień, październik). Opracowano poradnik dla bibliotekarzy uczestniczących w projekcie oraz scenariusz pierwszego spotkania nt. dobrej rozmowy i świętowania niepodległości. Spotkania w bibliotekach nt. postrzegania niepodległości (20) zostały poprowadzone przez moderatorów centralnych. Drugie spotkania w bibliotekach zostały przeprowadzone przez moderatorów lokalnych – temat spotkań został wybrany po konsultacjach z mieszkańcami i uczestnikami pierwszego spotkania: z powodu okresu około świątecznego biblioteki zazwyczaj decydowały się na prowadzenie rozmowy o tradycji i świętach.

W grudniu 2018 r. rozpoczęto pracę nad podręcznikiem dla bibliotek/institucji i osób, które chcą prowadzić spotkania w środowisku lokalnym. Wybrano autorki podręcznika: Jagodę Łatomską-Łatkowską - mediatorkę i moderatorkę oraz Monikę Hausman-Pniewską - animatorkę działań lokalnych. W związku z oszczędnościami środków z dotacji Funduszu Obywatelskiego, projekt będzie przedłużony do końca lutego 2019 r. i rozszerzony o webinaria dla bibliotekarzy oraz wizyty w bibliotekach podczas spotkań planowanych w styczniu i w lutym 2019 r.

„TECH CAMP”

Do końca listopada 2018 r. w ramach projektu „Tech Camp” były realizowane kolejne projekty pięciu zespołów złożonych z uczestników Tech Camp z: Polski, Włoch, Belgii, Bośni i Hercegowiny oraz Słowenii. Wszystkie projekty dotyczyły wykorzystania narzędzi cyfrowych do fact checking’u, zwalczania fake news i monitorowania obietnic wyborczych władz lokalnych. Budżet 2. konkursu wynosił 32.000 \$.

Projekt „Tech Camp” był realizowany od we września 2016 r., w ramach umowy z Ambasadą USA w Polsce (budżet 255.000 \$). W lutym 2017 r. odbyły się dwa wydarzenia dotyczące wyzwań stojących przed mediami cyfrowymi: (1) konferencja „RockIt” z udziałem ok. 300 osób z ok. 30 krajów oraz (2) konferencja „Tech Camp”, w której wzięło udział ok. 60 uczestników z kilkunastu krajów. Uczestnicy Tech Camp

wypracowali konkretne pomysły na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom medialnym np. takim, jak fałszywe informacje (fake news), a następnie ubiegali się o małe granty na realizację tych pomysłów. W sumie, w ramach 1. konkursu grantowego, udzielonych zostało 7 grantów na kwotę ok. 25.000 \$. Ich wstępne efekty zostały zaprezentowane podczas konferencji „Tech Camp Reconnect”, która odbyła się w dniach 28-29.09.2017 r. w Warszawie. Wzięło w niej udział ok. 60 osób z kilkunastu krajów, w tym uczestnicy Tech Camp Georgia i Tech Camp Brussels.

“DAILY INNOVATORS & DAILY EDUCATORS IN THE LIBRARIES”

Projekt był realizowany w okresie: październik 2015 r. - sierpień 2018 r. ze środków programu „Erasmus+” (Akcja 2: Partnerstwa Strategiczne, Edukacja dorosłych). FRIS była liderem partnerstwa z udziałem Biblioteki Narodowej Litwy, Culture Information Systems Center z Łotwy, Biblioteki w Oppland w Norwegii i holenderskiej Reading&Writing Foundation. Biblioteka litewska i organizacja z Łotwy to grantobiorcy Fundacji Gatesów w ramach programu „Global Libraries”, z kolei Reading&Writing Foundation dla „Global Libraries” prowadziła rzecznictwo na rzecz bibliotek wobec instytucji Unii Europejskiej. W ramach projektu został wypracowany i przetestowany model wielokulturowej, innowacyjnej i kreatywnej biblioteki, w tym sposoby wspierania uczenia się dorosłych w tych dziedzinach. Projekt był realizowany do końca sierpnia 2018 r., a jego całkowity budżet wynosił 300.800 EUR (w tym budżet FRIS 78.426 EUR).

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- badanie ilościowe (na próbie 333 bibliotek) oraz jakościowe na próbie ponad 20 bibliotek (po 6 na Litwie, Łotwie i w Polsce oraz 4 w Norwegii),
- przygotowanie na podstawie badań raportu „Learning experiments in the libraries”,
- cztery wyjazdy szkoleniowe dla przedstawicieli partnerów zaangażowanych w projekt (czerwiec - październik 2016 r; Polska, Łotwa, Norwegia, Litwa),
- przygotowanie i testowanie materiałów edukacyjnych (listopad 2017), w którym wzięło udział prawie 200 bibliotekarzy z krajów uczestniczących w projekcie. Opinie dot. przygotowanych materiałów były bardzo pozytywne, uczestnicy dostarczyli również interesujących pomysłów i rekomendacji dot. dalszej pracy nad materiałami i ich wykorzystania;
- opracowanie i sfinalizowanie prac nad modelem biblioteki WIK (wielokulturowej, innowacyjnej i kreatywnej),
- 4 konferencje narodowe, prezentujące sposoby wykorzystania przygotowanych materiałów (Norwegia, Polska - z udziałem członków sieci Labib oraz bibliotekarzy biorących udział w procesie testowania materiałów edukacyjnych, Litwa i Łotwa),
- webinaria tematyczne - po 3 przez każdy kraj partnerski (nagrania 3 webinarium przeprowadzonych dla polskich bibliotekarzy są dostępne na portalu biblioteki.org w zakładce „Webinaria”),
- 3 międzynarodowe konferencje podsumowujące działania projektowe na przełomie maja i czerwca 2018 r.: dot. kreatywności w Rydze 24-25.05, dot. wielokulturowości w Wilnie 28-29.05 i dot. innowacji społecznych w Warszawie 11-12.06,
- tłumaczenie, redakcja i publikacja materiałów edukacyjnych, scenariuszy, raportu „Learning experiment in the libraries” oraz modelu biblioteki WIK na blogach projektu, prowadzonych we wszystkich językach projektu (po angielsku, polsku, litewsku, łotewsku i norwesku), a także na portalu biblioteki.org (zakładka [WIK](#) - Wielokulturowość, Innowacje społeczne, Kreatywność).

Projekt został podsumowany podczas ostatniego webinarium dot. innowacji społecznych. ICT i zarządzania, które odbyło się 29.08.2018. Raport końcowy został przygotowany, złożony i przyjęty; projekt został wysoko oceniony merytorycznie i będzie promowany przez Komisję Europejską jako dobra praktyka.

"BRIDGING GAPS FOR INCLUSIVE CIVIC ENGAGEMENT"

Projekt "Bridging Gaps for Inclusive Civic Engagement" był realizowany od czerwca 2016 r. do maja 2018 r. ze środków programu EuropeAid "Ukraine Civil Society Support Programme – 2015". Jego liderem było Centrum Zarządzania Kulturą we Lwowie, a partnerami: FRSI, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Ukraińskich oraz Fundacja „Pomagaem”. Celem projektu było zwiększenie roli społeczeństwa obywatelskiego w społeczno-ekonomicznym rozwoju Ukrainy, ze szczególnym uwzględnieniem społeczności dotkniętych konfliktem na wschodzie kraju. Koncepcja projektu wykorzystywała rolę bibliotek w procesach integracji społecznej, kreowaniu przestrzeni dla organizacji pozarządowych oraz możliwości realizacji skutecznych kampanii społecznych. Budżet projektu: 600.000 EUR, w tym część FRSI ok. 34.700 EUR (z czego 10% to wkład własny). W ramach projektu FRSI zaangażowana była w przygotowanie i realizację 3 komponentów: szkoleń z mapowania społeczności lokalnych oraz monitorowania procesu mapowania, diagnozy oraz przygotowania planów strategicznych 12 małych miast ukraińskich, a także realizację szkoleń z umiejętności przywódczych dla osób przesiedlonych. W ramach projektu wypracowano metodologię szkoleń z mapowania społeczności lokalnych, przeprowadzono rekrutację dla grup inicjatywnych z miast ukraińskich, a także przeprowadzono warsztaty z mapowania społeczności lokalnych (4) oraz z budowania umiejętności przywódczych dla osób przesiedlonych (4). Równolegle osoby przesiedlone uczestniczące w ww. warsztatach przygotowały własne projekty, dotyczące m.in. rozwoju swoich organizacji pozarządowych (wspierających osoby przesiedlone) lub swojego biznesu (społecznie odpowiedzialnego). Opisy projektów oraz doświadczeń znajdują się na stronie www.bridges.org.ua. Obie grupy miały zapewnione wsparcie online trenerów (ukraińskich i polskiego) i koordynatorów projektu. Został zrealizowany konkurs grantowy dla 12 zespołów opracowujących mapy społeczno- ekonomiczne swoich miast i na ich podstawie przygotowujących zręby strategicznych planów rozwoju swoich miast. W trakcie procesu mapowania zrealizowane zostały dwa spotkania monitorujące z elementami szkoleniowymi (październik, grudzień 2017 r.). Spotkanie podsumowujące proces odbyło się w lutym 2018 r. we Lwowie. Dodatkowym elementem wsparcia były wizyty w każdym z miast (spotkania z zespołami oraz głównymi interesariuszami miejskimi, szkolenie nt. aktywnego obywatelstwa), realizowane między październikiem 2017 a lutym 2018 r.

Ostatnim wydarzeniem, które odbyło się w ramach projektu było forum podsumowujące, które odbyło się w dn. 21-22.05.2018 r. w Kijowie i zgromadziło przeszło 60 uczestników, biorących udział we wszystkich komponentach projektu - podczas spotkania zaprezentowane zostały główne osiągnięcia projektu (m.in. 12 map) oraz wypracowane plany na przyszłość (uczestnicy podkreślali konieczność wsparcia sektora pozarządowego na Ukrainie. Projekt został rozliczony, przygotowano raport końcowy, który został zaakceptowany przez grantodawcę - przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Kijowie.

"AMERICAN CENTER IN WARSAW"

W okresie styczeń - grudzień 2018 r. FRSI wspierała przygotowanie do otwarcia fizycznej przestrzeni American Center w Warszawie (na Politechnice Warszawskiej, przy ul. Rektorskiej 4), a także organizacji wydarzenia związanego z obchodami amerykańskiego Święta Niepodległości (4 lipca) oraz konferencji otwierającej American Center. Obchody Święta Niepodległości zostały zorganizowane we współpracy z Domem Spotkań z Historią dla mieszkańców Warszawy (ok. 8.000 odwiedzających). Uroczyste otwarcie American Center odbyło się 26 października 2018 r., konferencją otwierającą adresowaną do uczniów i studentów w wieku 16-25 lat. W jej trakcie przybliżone zostały 4 filary współpracy między Polską a Stanami Zjednoczonymi - wymiana kulturowa, handel, bezpieczeństwo i zasady państwa prawa. Całkowity budżet projektu: 70.885 USD, co stanowi równowartość 260.147,95 PLN.

"LEARNING CIRCLES IN LIBRARIES"

W listopadzie 2018 r. FRSI podpisała umowę na realizację projektu pt. "Learning circles in libraries", wspólnie z partnerami: Biblioteka w Kolonii (Niemcy), Biblioteka w Bradze (Portugalia), Fundacja Progress (Rumunia), P2P (Peer-to-Peer) University (Stany Zjednoczone), Association of Finnish E-Learning Centres (Finlandia). Budżet/dotacja (brak wkładu własnego): 370.680 EUR (w tym budżet FRSI ok. 60 tys. EUR).

Źródło finansowania: Erasmus+/Partnerstwa strategiczne/Edukacja dorosłych. Celem projektu jest zaadaptowanie i wdrożenie w Polsce metodologii P2P University - learning circles, polegającej na tworzeniu w bibliotekach grup osób dorosłych, korzystających z dostępnych źródeł online (np. kursów e-learningowych) pod kierunkiem przeszkolonych w tym celu bibliotekarzy-facylitatorów. W ramach projektu powstanie 60 learning circles w bibliotekach, w których udział weźmie ok. 6 tys. osób. Ponadto w projekcie przewidziano opracowanie: białej księgi dot. specyfiki edukacji osób dorosłych, bazy dostępnych kursów online, programu szkoleniowego dla bibliotekarzy-facylitatorów, modułu e-learningowego poświęconego wyborom edukacyjnym osób dorosłych oraz strategii dotarcia. W trakcie pierwszego spotkania projektowego zorganizowanego w lutym 2019 r. harmonogram realizacji projektu został poddany szczegółowej analizie oraz koniecznym korektom. Dodatkowo w ramach przygotowania białej księgi dot. specyfiki edukacji osób dorosłych, członkowie zespołu FRIS i P2PU przeprowadzili 3 warsztaty w ramach konferencji Brand New Learning, odbywającej się w bibliotece w Amsterdamie (luty 2019). Projekt będzie realizowany do końca sierpnia 2021 r.

"FINANCIAL LITERACY THROUGH PUBLIC LIBRARIES" (FINLIT)

Także w listopadzie 2018 r. FRIS podpisała umowę na realizację drugiego projektu sfinansowanego ze środków Erasmus+/Partnerstwa strategiczne/Edukacja dorosłych: "Financial literacy through public libraries", wspólnie z następującymi partnerami: Global Libraries Bulgaria Foundation (Bułgaria), Biblioteka Narodowa i Uniwersytecka Słowenii, "Ovid Densusianu" Hunedoara-Deva County Library (Rumunia) oraz National Association of Public Librarians and Libraries in Romania jako tzw. associated partner. Budżet projektu/dotacja (brak konieczności wkładu własnego) to 190 731 EUR (w tym budżet FRIS ok. 50 tys. EUR). Celem projektu jest podniesienie poziomu edukacji finansowej osób dorosłych w 4 krajach Europy Środkowej uczestniczących w projekcie poprzez wypracowanie i przetestowanie metodologii edukacji finansowej osób dorosłych z pomocą bibliotek publicznych, w których przeszkoleni bibliotekarze i bibliotekarki spełnią rolę przewodników po wiedzy finansowej. W ramach projektu powstaną programy szkoleń: 1) dla trenerów, prowadzących edukację finansową oraz 2) służący edukacji fin. osób dorosłych, a także kursy online - bezpłatne, dostępne publicznie. Przygotowane narzędzia zostaną przetestowane w 12 bibliotekach, zostanie przeszkolonych 80 bibliotekarzy i bibliotekarek w 4 krajach a rezultaty projektu zostaną rozpowszechnione poprzez spotkania edukacyjne, webinaria oraz networking. Projekt bazuje na wcześniejszych doświadczeniach partnerów w edukacji finansowej dorosłych. Projekt będzie realizowany do końca maja 2021 r.

AKCJE I KAMPANIE

» **Tydzień z internetem** to ogólnoeuropejska kampania koordynowana przez stowarzyszenie All Digital (d. Telecentre Europe), którego członkiem jest FRIS, mająca na celu zachęcenie mieszkańców do odkrywania potencjału internetu i korzystania z wartościowych treści dostępnych online. Do tej pory w akcji w całej Europie uczestniczyło już ponad milion osób. FRIS jest krajowym koordynatorem "Tygodnia z Internetem" od blisko 10 lat (przeprowadziła już 8 polskich edycji). Do udziału w kampanii zachęcamy różne instytucje: biblioteki, szkoły, pracownie komputerowe, organizacje pozarządowe itp. Co roku wraz z partnerami kampanii przygotowujemy materiały informacyjne i promocyjne ułatwiające organizację spotkań dla mieszkańców oraz scenariusze spotkań z gotowymi pomysłami na ich realizację. Przygotowaliśmy stronę internetową kampanii dostępną pod adresem: <http://tydzienzinternetem.pl/>, na której udostępniamy wszystkie informacje i materiały oraz scenariusze z bieżącej edycji oraz z lat ubiegłych.

Tematem przewodnim akcji w 2018 r. było "krytyczne myślenie". Nawiązaliśmy bliską współpracę z Polską Akcją Humanitarną, która włączyła się we współtworzenie scenariusza dla uczestników akcji. Uczestnicy warsztatu mają za zadanie wcielić się w rolę reporterek lub reporterów z redakcji „Wiadomości ze świata”. Czeka ich cztery zadania, dzięki którym lepiej przygotowują kolejne wydanie.

Łącznie w akcję w 2018 r. zaangażowało się blisko 250 lokalnych instytucji, które objęło działaniami ponad 4.900 osób. Akcja była również wspierana i promowana przez partnerów. Oprócz Polskiej Akcji Humanitarnej były to następujące podmioty: Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacja Aktywizacja, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacja Innowacji Edukacyjnych Mała Szkoła, Fundacja Orange, Fundację Szkoła z Klasą, Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” oraz Microsoft.

W poprzednich polskich edycjach „Tygodnia z Internetem” wzięło udział ponad 2000 bibliotek, szkół, pracowni komputerowych, organizacji pozarządowych czy innych lokalnych instytucji, które zorganizowały spotkania dla blisko 75.000 ludzi.

- » W 2018 roku FRŚI ponownie była współorganizatorem ogólnokrajowej akcji „**Noc Bibliotek**”. Głównym organizatorem akcji jest Centrum Edukacji Obywatelskiej; status współorganizatora - oprócz FRŚI - mają również Fundacja ABCXXI oraz Instytut Książki; partnerami są m.in. Biblioteka Narodowa, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Narodowy Instytut Audiowizualny, Miasto Stołeczne Warszawa. W 2018 roku „Noc Bibliotek” odbyła się 9 czerwca, a jej motywem przewodnim, nawiązującym do obchodów 100-lecia Niepodległości Polski było hasło „Rzeczpospolita Czyta”. W akcji wzięło udział 1.875 bibliotek. W ramach akcji FRŚI zorganizowała webinarium dla bibliotekarzy, w którym wzięły udział 192 osoby.

- » „**Globalnie w bibliotekach**” jest akcją Polskiej Akcji Humanitarnej realizowaną we współpracy z FRŚI. Ma na celu zaangażowanie społeczności bibliotek w dyskusję i refleksję nad globalnymi wyzwaniami we współczesnym świecie, by zastanowić się nad tym, w jaki sposób myślimy o pomocy humanitarnej i ludziach, którym pomoc jest udzielana. Dotychczas przeprowadziliśmy dwie edycje akcji (kwiecień 2018 i wrzesień 2018).

W pierwszej edycji zajęcia dotyczyły globalnych wyzwań współczesnego świata – przeprowadziło je 89 bibliotek (36 z nich - dla dorosłych, korzystając z otrzymanych w ramach akcji Kart dyskusji, natomiast 53 - dla młodzieży i dzieci, z pomocą scenariusza). W spotkaniach tych łącznie wzięło udział ok. 2000 osób, ponad 73% z nich to młodzież (10-18 lat), dzieci (28%), seniorzy i seniorzy (27%) oraz dorośli (20%). Druga edycja dotyczyła wyzwań związanych z problemem głodu i niedożywienia na świecie. Zainteresowane biblioteki dostały pakiety materiałów edukacyjnych PAH, zawierający 2 gry terenowe oraz 2 scenariusze warsztatów (spotkania dyskusyjnego dla dorosłych i młodzieży „Skąd się bierze głód?” lub warsztatu dla dzieci „Co się dzieje, jak się nie je”), a także zorganizowano webinarium wprowadzające. W drugiej edycji uczestniczyło 77 bibliotek, które przeprowadziły 22 warsztaty, 13 spotkań dyskusyjnych, 10 gier terenowych, wydawano też gazetki. W tych aktywnościach wzięło udział łącznie 1.732 osoby - młodzież 10-18 lat (największa grupa, 26%), dzieci, dorośli. Otrzymaliśmy relacje na stronę lub fanpage biblioteki (w formie opisu ze zdjęciami, filmu lub innych mediów) od 40 bibliotek.

- » Od 2016 r. FRŚI corocznie włącza się w promocję **akcji społeczno-edukacyjnej „Żonkile”**, organizowanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w rocznicę powstania w getcie warszawskim 19 kwietnia. W ramach akcji biblioteki otrzymują specjalny pakiet materiałów dydaktycznych, umożliwiający zorganizowanie spotkania edukacyjnego połączonego z projekcją filmu o powstaniu w getcie warszawskim, przygotowany przez Muzeum POLIN. W dniu rocznicy wybuchu powstania, uczniowie i wolontariusze rozdają w szkole, bibliotece lub w swoich miejscowościach przygotowane przez siebie wcześniej papierowe żonkile.
- » W 2018 r. FRŚI kontynuowała współpracę z firmą Funmedia przy projekcie **“FunEnglish w bibliotece”** (<https://funenglish.pl/biblioteki#>). W jego ramach każda biblioteka publiczna w Polsce może otrzymać bezpłatny dostęp do kursu e-learningowego FunEnglish.pl na wszystkich komputerach (obecnie - od kwietnia 2018 r. - trwa 6. edycja projektu). Zadania FRŚI to: przygotowanie/aktualizacja materiałów, które mogą usprawnić realizację kursu (wskazówki „Jak przystąpić do projektu?”, wskazówki „Jak zorganizować kurs?”), a także współtworzenie materiałów komunikacyjnych dotyczących projektu. Jednocześnie firma Funmedia ponownie udostępniła w promocyjnych cenach także pozostałe swoje kursy - w ramach oferty

FUNPAKIET DLA BIBLIOTEK. W jej skład wchodzi zarówno kursy językowe LERNI (m.in. kursy języka angielskiego, niemieckiego czy francuskiego dostępne też na urządzeniach mobilnych), jak i specjalistyczne (np. kurs szybkiego czytania i bezwzrokowego pisania na klawiaturze).

- » **„5,5 miliona. Wdzięczni Ameryce”** to akcja, której celem było odczytanie jak największej liczby podpisów pod „Polską Deklaracją o Podziwie i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych” z 1926 r. oraz odnalezienie śladów jak największej liczby osób, które się pod nią podpisały.

W ramach akcji przygotowano i udostępniono bibliotekom materiały edukacyjne pomocne w przygotowaniu i przeprowadzeniu zajęć dla różnych grup wiekowych: scenariusze zajęć i spotkań, prezentacje, poradniki, opracowania i materiały pomocnicze w przystępny sposób prezentujące deklarację oraz portal „Nieskończenie Niepodległa - Ludzie” (Polska 1926.Portret zbiorowy II RP) i ułatwiające przeprowadzenie zajęć. Ponadto udostępniono bibliotekom materiały - szablony plansz z treścią i dobraną ikonografią dotyczącą deklaracji oraz portalu „Nieskończenie Niepodległa - Ludzie” (Polska 1926.Portret zbiorowy II RP) do lokalnych wystaw prezentujących efekty prac zespołów zadaniowych. Wszystkie materiały są dostępne do pobrania na portalu www.biblioteki.org.

Do projektu zgłosiło się 26 bibliotek. W bibliotekach zespoły zadaniowe (młodzieżowe lub wielopokoleniowe), wspierane przez bibliotekarzy, podejmują próbę odtworzenia losów wybranych osób (zarówno tych, których potomkowie ciągle mieszkają w danej miejscowości, jak i tych, którzy z różnych powodów już tam nie mieszkają) z ich miejscowości (lub innej wybranej), które podpisały Deklarację. Będzie to okazja do poznania lokalnej historii oraz rozwinięcia umiejętności poszukiwania i weryfikacji informacji pochodzących z różnych źródeł (archiwa dostępne online, wywiady z potomkami itp.).

Projekt został zgłoszony przez FRIS do Stowarzyszenia ROTA, które prowadzi portal Nasza Niepodległa (link: <https://naszaniepodlegla.pl/55-miliona-wdzieczni-ameryce-zapraszamy-biblioteki-i-mieszkancow-do-wspolnej-podrozy-w-przeszlosc/>).

- » **„Czytam sobie w bibliotece. Moje miejsce - moja wolność”**. Z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości FRIS we współpracy z Wydawnictwem Egmont współorganizowało konkurs, który polegał na przygotowaniu zajęć dla dzieci, inspirowanych jedną z czterech książek Wydawnictwa Egmont z serii „Czytam sobie z kotylionem” oraz miejscami, wydarzeniami lub postaciami ważnymi dla lokalnej społeczności. 37 bibliotek, które przeprowadziły zajęcia dla dzieci i umieściły relację na portalu labib.pl, zostało nagrodzonych zestawami 15 książek z serii „Czytam sobie” Wydawnictwa Egmont.
- » **Kampania „Twój głos ma moc, użyj jej”**. FRIS dołączyła do koalicji organizacji społecznych, prowadzącej kampanię zachęcającą mieszkańców do świadomego i odpowiedzialnego udziału w wyborach samorządowych 21.10.2018 r. Materiały do pobrania zostały opublikowane [na stronie FRIS](#), były promowane w mediach społecznościowych FRIS, oraz rozdawane podczas wydarzeń organizowanych przez FRIS np. Bibliolabach.

INNE AKTYWNOŚCI FRIS

FRIS należy do następujących stowarzyszeń i koalicji:

- » **Stowarzyszenia All Digital** (dawniej Telecentre Europe), zrzeszającego telecentra w całej Europie i działającego na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych.
- » **Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych**, zrzeszającej blisko 130 organizacji z całej Polski, stawiającej sobie za cel dbanie o dobre otoczenie społeczno-prawne dla działalności trzeciego sektora.
- » **Stowarzyszenia Grupa Zagranica**, skupiającego blisko 60 polskich organizacji pozarządowych zaangażowane w międzynarodową współpracę rozwojową, wspieranie demokracji, pomoc humanitarną i edukację globalną.

- >> [Szerokiego Porozumienia na rzecz Rozwoju Umiejętności Cyfrowych](#), powołanego z inicjatywy Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz Lidera Cyfryzacji
- >> [Partnerstwa na rzecz Edukacji Finansowej](#), nieformalnej grupy blisko 20 organizacji i instytucji, której misją jest stworzenie platformy dialogu służącej koordynacji i współpracy sektora publicznego, prywatnego i organizacji pozarządowych w celu oferowania mieszkańcom Polski - wszystkim grupom społecznym - wysokiej jakości edukacji finansowej, dopasowanej do ich potrzeb.

Przedstawiciel FRSI od lutego 2015 r. jest **członkiem zarządu stowarzyszenia All Digital**. Rolą zarządu jest m.in. ustalanie priorytetów działalności stowarzyszenia, rozpatrywanie wniosków o członkostwo, mianowanie dyrektora generalnego i akceptacja zatrudnienia członków biura, zatwierdzanie budżetu i sprawozdań finansowych z wykonania budżetu stowarzyszenia.

Przedstawicielka FRSI od czerwca 2017 r. jest **członkinią zarządu Grupy Zagranica**. Do zadań zarządu należy m. in. opracowanie projektu rocznego planu pracy i budżetu, sporządzanie sprawozdań z działalności Grupy oraz sprawozdań finansowych, opracowanie i przedstawienie Walnemu Zebraniu propozycji kierunków działania Grupy, powoływanie i likwidacja stałych lub doraźnych komisji i grup roboczych oraz nadzór nad ich pracami, a także reprezentowanie Grupy na zewnątrz, formułowanie stanowisk i opinii Grupy po zasięgnięciu opinii członków Grupy.

W 2018 r. **jeden pracownik FRSI został wyróżniony** przez Szerokie Porozumienie na rzecz Umiejętności Cyfrowych za działalność na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych ([Lista 100](#)) (w 2017 r. zostało wyróżnionych czterech pracowników).

Przedstawicielka FRSI od 2014 r. do połowy 2018 r. sprawowała mandat zastępcy członka w **Komitecie Monitorującym Program Operacyjny „Polska Cyfrowa”**. Program ten jest jednym z ponad 20 programów określających przedsięwzięcia wspierane z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie 2014-2020, dotyczy rozwoju szerokopasmowego Internetu, tworzenia e-usług i e-treści administracji publicznej oraz edukacji cyfrowej. W ostatnim obszarze przewidywane jest m.in. wsparcie dla rozwoju kompetencji cyfrowych grup zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, w szczególności na obszarach wiejskich. Łączny budżet programu wynosi ok. 2,56 mld EUR, z czego 2,17 mld EUR ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Komitety monitorujące pełnią funkcję doradczo-opiniotwórczą wobec instytucji zarządzającej danym programem operacyjnym (w przypadku programu „Polska Cyfrowa” jest to Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju). Rozpatrują i zatwierdzają kryteria wyboru projektów w ramach Programu, analizują postęp w zakresie osiągnięcia celów Programu i przedkładają propozycje jego zmian. W ich skład wchodzi przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej, organizacji pracodawców i organizacji pozarządowych.

Warszawa, 6 maja 2019 r.

Jacek Królikowski

PREZES ZARZĄDU